

**Тема 1: Підприємство, його сутність, цілі та функції.**

**Мета: ознайомитися із поняттям «Підприємство», визначити його сутність, цілі та функції.**

Основні поняття:

Підприємство, сучасне підприємство, товарний знак, банківський рахунок, статут підприємства, печатка, самостійний баланс, відокремлене майно, колективний договір, юридична особа.

**План уроку:**

1. Підприємство та його характерні ознаки.
2. Риси підприємства як суб'єкта господарювання.
3. Цілі та функції підприємства.

**Конспект уроку:**

**1. Підприємство та його характерні ознаки.**

**Підприємство** – це суб'єкт господарювання, що на основі самостійного прийняття рішень та відповідальності за ризик, виконує завдання задоволення попиту суспільства шляхом виготовлення продукції (виконання робіт, надання послуг) та має на меті отримання прибутку (доходу).

Сучасне підприємство – це складна відкрита виробничо-господарська і соціальна система, яка:

- § складається із взаємозалежних частин (виробництв, цехів, дільниць, служб тощо), діяльність яких впливає на кінцевий результат виробництва;
- § взаємодіє із зовнішнім оточенням, з якого в систему надходять необхідні для виробничої діяльності фактори виробництва та в якому реалізуються і використовуються результати виробництва – продукція, роботи, послуги;
- § здійснює діяльність, спрямовану на задоволення потреб суспільства;
- § здійснює певні процеси протягом життєвого циклу продукції;
- § реагує на зміну зовнішнього оточення і самостійно забезпечує свій розвиток (володіє властивістю самоорганізації);

Характерними ознаками підприємства є:

**Характерні ознаки підприємства**

**Товарний знак** – це товарна марка, що зареєстрована у встановленому порядку і має юридичний захист. Зареєстрований товарний знак супроводжується буквою R у колі, іноді – позначенням ТМ.

**Рахунок у банку** – це рахунки, на яких обліковуються власні кошти, які дають можливість здійснювати переказ коштів за допомогою банківських платіжних інструментів.

**Статут підприємства** – нормативний документ, що регулює його індивідуальну діяльність та взаємовідносини з іншими суб'єктами господарювання.

**Печатка з назвою (штамп)** – це спеціальні пристрої (форми), на яких міститься дзеркальне відображення текстів, знаків, малюнків для отримання відбитків на поверхні різних матеріалів (папері, сургучі, металі). Штampi і печатки використовуються або для посвідчення офіційного характеру різних документів (вони мають реквізити підприємств, установ організацій), або для підтвердження фактів, що мають юридичне значення, пломбування приміщень, вантажів, поштових відправлень.

**Самостійний баланс** – це бухгалтерський баланс юридичної особи (організації), що володіє відокремленим майном і має право від свого імені виступати в суді, арбітражі тощо.

**Відокремлене майно** – частина майна, що не закріплене за окремими юридичними особами (як правило кошти державного бюджету);

**Колективний договір** – угода, що регулює виробничі, трудові та економічні відносини трудового колективу в особі профспілки з адміністрацією (власником) підприємства.

**Юридична особа** – це організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку.

## **2. Риси підприємства як суб'єкта господарювання.**

Важливою відмітною рисою підприємства як суб'єкта господарювання є його виробничо-технічна, організаційна та економічна єдність.

Виробничо-технічна єдність підприємства виражається в єдності всіх структурних підрозділів підприємства, включених у єдиний процес виготовлення продукції або окремих частин готового виробу. При цьому підприємство може складатися з технологічно різномірних виробництв, цехів та дільниць, які завдяки спільній діяльності забезпечують випуск відповідної продукції (надають послуги).

Організаційна єдність передбачає наявність постійного трудового колективу, організаційної структури й апарату управління, організаційних та управлінських регламентів, інформаційної бази тощо.

Економічна єдність полягає в єдності методів господарювання, системи обліку та звітності, оцінки діяльності структурних підрозділів.

## **3. Цілі та функції підприємства.**

Складові цілей підприємства:

§ задоволення потреб персоналу підприємства;

§ удосконалення структури підприємства, її адаптація до внутрішніх та зовнішніх змін;

§ створення та підтримка потенціалу для майбутнього розвитку, безперервності існування підприємства;

§ задоволення зовнішніх вимог до підприємства та пред'явлення власних вимог до навколишнього середовища.

## **Функції підприємства:**

**Економічна** – це задоволення потреб споживачів у товарах або послугах. Тобто ця функція властива кожному підприємству незалежно від його структури, галузі, ступеня підпорядкованості органам державної влади тощо.

**Комерційна** – проявляється в діях в просуванні товару від виробника до споживача, забезпечуючи зниження витрат та отримання прибутку чи вигоди.

**Технічна** – проявляється у процесі виготовлення продукції після прийняття замовлень.

**Фінансова** – забезпечення підприємства наявними коштами, необхідних для придбання засобів виробництва, виготовлення та реалізації продукції.

**Адміністративна** – забезпечення координації дій працівників, належне управління персоналом та контроль за результатами праці.

**Виробничо-технічна** – забезпечує виробництво товарів та надання послуг.

**Економічна** – здійснення господарювання в межах одного підприємства, що в сукупності з іншими підприємствами утворює господарський комплекс країни.

**Соціальна** – забезпечення працівників різними видами соціальної допомоги .сплата податків у соціальні державні фонди, благодійна діяльність.